

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 1P/77/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419201114
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Miškovčík
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2019:8419201114.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok v právnej veci vyslovenia osvojiteľnosti maloletého dieťaťa H. X. S., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom obcou V., dieťa rodičov: matky K.V. S., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX, V. a otca F. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny F.Ž., t a k t o

rozhodol:

I. Súd určuje, že u maloletého H. X. S., nar. XX.XX.XXXX z matky K. S.F., nar. XX.XX.XXXX a otca F. S., nar. XX.XX.XXXX sú splnené podmienky osvojiteľnosti.

II. Súd pozbavuje rodičov K. S., nar. XX.XX.XXXX a F. S., nar. XX.XX.XXXX rodičovských práv a povinností k maloletému H. X. S., nar. XX.XX.XXXX.

III. Za poručníka maloletého H. X. S., nar. XX.XX.XXXX súd určuje Obec V., ktorá bude maloletého zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 09.05.2019 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny F. ako navrhovateľ navrhol, aby súd vyslovil, že u maloletého H. X. S. sú splnené podmienky osvojiteľnosti. Zároveň žiadal, aby súd rodičov maloletého pozbavil rodičovských práv a povinností a maloletému určil poručníka. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloleté dieťa H. X. S. pochádza z mimomanželského vzťahu matky K. S. a bývalého manžela matky dieťaťa F. S.. Manželstvo rodičov dieťaťa bolo rozsudkom Okresného súdu Kežmarok, 3Pc/5/2018-23 zo dňa 28.08.2018, právoplatným dňa 22.09.2018 rozvedené. Zákonná domnienka otcovstva svedčí bývalému manželovi matky dieťaťa, ktorý je zapísaný v rodnom liste dieťaťa ako jeho otec. Matka maloletého dieťaťa žije aktuálne v družstvom vzťahu s iným mužom v Podhoranoch č. 102. Maloleté dieťa sa narodilo na novorodeneckom oddelení nemocnice G.. Y. C. Y. F. v tridsiatom šiestom týždni, pôrod bol vykonaný sekciou. Vzhľadom na nezrelosť dieťaťa bolo dieťa v deň pôrodu preložené na oddelenie rizikového novorodenca s JIRS v Poprade. Matka po pôrode dieťaťa z nemocnice odišla. O dieťa neprejavila záujem, dieťa nenavštívila, nezaujíma sa o jeho zdravotný stav. Z podnetu nemocnice bolo zahájené šetrenie v rodine za účelom zistenia možnosti prepustenia dieťaťa do starostlivosti matky. Nad jedným maloletým dieťaťom matky V. S., nar. XX.XX.XXXX bola rozsudkom Okresného súdu Kežmarok, č.k. 3P/82/2018 - 30 zo dňa 13.11.2018, nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny v R. L.. Matka žije v družskom vzťahu s G. L., nar. XX.XX.XXXX a z tohto vzťahu s najväčšou pravdepodobnosťou pochádza aj maloletý H. X. S., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia žijú vo veľmi zlých bytových, sociálnych a rodinných podmienkach. Spolu s ostatnými členmi rodiny jej druhá žijú v pivničných, nevyhovujúcich priestoroch bytovky v J.. Nad všetkými desiatimi súrodencami druhá matky maloletého dieťaťa bola

nariadená ústavná starostlivosť. Matka nemá pre dieťa vytvorené ani minimálne podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa, pričom dieťa vzhľadom na svoju nízku pôrodnú váhu vyžaduje mimoriadnu starostlivosť. Matka nemala pre dieťa zabezpečené žiadne ani najzákladnejšie potreby, okrem balíčka so štyrmi plienkami a malým krémom, ktorý dostala v nemocnici po narodení dieťaťa. Jediným ich príjmom je základná dávka v hmotnej núdzi vo výške 60 EUR, ktorú poberá jej druh. Pri ďalšej návšteve boli zistené nezmenené pomery, rodičia nezabezpečili dieťaťu ani najzákladnejšie pomery. Dieťa v týchto podmienkach by bolo v ohrození zdravia a života. Matka dieťaťa po dôkladnom poučení o právnych následkoch svojho rozhodnutia aj za súhlasného stanoviska jej druhu podpísala privolenie na osvojenie dieťaťa bez vzťahu k určitým osvojiteľom. Privolenie s osvojením podpísal maloletého dieťaťa podpísal aj bývalý manžel matky F. S..

2. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

3. Podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

4. Podľa § 31 CMP súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní.

5. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 31.10.2019, na ktoré sa dostavil kolízny opatrovník dieťaťa a navrhovateľ. Rodičia maloletého dieťaťa sa na pojednávanie nedostavili, hoci boli naň riadne a včas predvolaní, svoju neúčast' neospravedlnili. Každé konanie súdu týkajúce sa maloletých musí byť predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa nepochybne bolo, aby súd rozhodol vo veci vyslovenia osvojiteľnosti, pozbavenia rodičovských práv maloletého dieťaťa a určenia poručníka čo najrýchlejšie. Súd preto konal a rozhodol v neprítomnosti rodičov maloletého dieťaťa.

6. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov i listinnými dôkazmi, t. j. najmä oboznámením sa s podaným návrhom, s rodným listom maloletého dieťaťa, vyhlásením matky aj otca maloletého dieťaťa na privolenie osvojenia dieťaťa bez vzťahu k určitým osvojiteľom, poučením rodičov maloletého dieťaťa a správou Centra pre deti a rodiny R. L., kde je maloleté dieťa v súčasnosti umiestnené.

3. Na pojednávaní navrhovateľ zotrval na svojom návrhu v celom rozsahu a na všetkých dôvodoch, ktoré sú v ňom uvedené. Kolízny opatrovník dieťaťa s návrhom súhlasil.

4. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že maloletý H. X. S. sa narodil dňa XX.XX.XXXX v F. rodičom K. S., nar. XX.XX.XXXX a otcovi F. S., nar. XX.XX.XXXX.

5. Zo správy Centra pre deti a rodiny R. L. vyplýva, že vzhľadom k veku dieťaťa a ďalším špecifickým potrebám a najmä potrebe vytvárať si emočné puto k osobe, ktorá bude dieťaťu adekvátne sýtiť potreby istoty a bezpečia bolo maloleté dieťa H. X. S. umiestnené na pobyt do rodiny žiadateľov o proces osvojenia dieťaťa. Maloletý je dispenzarizovaný v kardiologickej ambulancii, neurologickej ambulancii a v nefrologickej ambulancii. Psychomotorický vývin dieťaťa je t.č. nerovnomerne sa rozvíjajúci. Oblasť motoriky, zraku, sluchu, reči a hry aktuálne zaostáva o 1 mesiac. V oblasti sociálneho správania nastala akcelerácia. Dieťa v oblasti psychomotorického vývinu napreduje vo všetkých oblastiach. Biologická rodina sa od umiestnenia dieťaťa v centre pre deti a rodiny s ním nijako nekontaktovala.

6. Dňa 07.05.2019 matka aj otec maloletého podpísali vyhlásenie, ktorým dali súhlas k osvojeniu maloletého dieťaťa bez vzťahu k určitým osvojiteľom. Z dôvodu administratívnej chyby v tlačive vyhlásenia boli rodičia maloletého osobitne poučení, že svoje privolenie na osvojenie môžu odvolať do času, kým maloleté dieťa nie je umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov a po tomto dni bude ich privolenie neodvolateľné.

7. Podľa § 135 CMP konaniami vo veciach osvojenia sú konanie o osvojiteľnosti, konanie o osvojenie a konanie o zverení maloletého do predosvojiteľskej starostlivosti.

8. Podľa § 137 ods. 1 CMP návrh na začatie konania o osvojiteľnosti môže podať zákonný zástupca dieťaťa, u ktorého sú splnené predpoklady na osvojenie podľa predpisov rodinného práva, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zariadenie, v ktorom je dieťa umiestnené.

9. Podľa § 138 ods. 1 CMP účastníkmi konania o osvojiteľnosti sú navrhovateľ, dieťa a jeho rodičia. Podľa § 138 ods. 4 CMP rodičia dieťaťa nie sú účastníkmi ani vtedy, ak dali súhlas na osvojenie dieťaťa vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

10. Podľa § 102 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak

- a) počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo
- b) počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo
- c) je rodičom žena, ktorá požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom podľa osobitného predpisu a počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavila o dieťa žiadny záujem, alebo
- d) dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

11. Podľa § 102 ods. 2 Zákona o rodine osobný súhlas rodiča podľa odseku 1 písm. d) musí mať písomnú formu a musí byť uskutočnený pred súdom alebo pred orgánom sociálnoprávnej ochrany, alebo pred povereným zamestnancom orgánu sociálnoprávnej ochrany v zdravotníckom zariadení, kde sa dieťa narodilo. Odvolať súhlas možno len do času, kým maloleté dieťa nie je umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

12. Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

13. Podľa § 139 CMP súd v konaní môže vyslúchnuť toho, v koho starostlivosti sa dieťa nachádza, alebo štatutárny orgán zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, v ktorom je dieťa umiestnené. Súd v konaní o osvojiteľnosti skúma aj okolnosti na strane dieťaťa vylučujúce splnenie účelu osvojenia.

14. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

15. Podľa § 56 ods. 1 Zákona o rodine ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

16. Podľa § 57 ods. 3 Zákona o rodine ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

17. Podľa § 58 ods. 3 Zákona o rodine poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

18. Podľa § 59 ods. 1 písm. d) Zákona o rodine poručníctvo zaniká zánikom dôvodu, pre ktorý bol poručník ustanovený.

19. Osvojiteľnosť dieťaťa znamená, že dieťa je právne voľné na osvojenie a zásadne tu nie sú žiadne hmotnoprávne a procesnoprávne prekážky na rozhodnutie súdu o osvojení takého dieťaťa.

20. V konaní o osvojiteľnosti súd hodnotí nielen splnenie podmienok na vyslovenie osvojiteľnosti na strane rodičov dieťaťa (právna voľnosť), ale posudzuje aj otázky na strane dieťaťa. Sama skutočnosť, že dieťa je právne voľné, ešte neznamená, že je aj osvojiteľné. Vyslovením osvojiteľnosti na strane dieťaťa sa vylúči akákoľvek pochybnosť o tom, či budúce možné osvojenie bude plniť svoj účel.

21. S ohľadom na v konaní preukázané skutočnosti súd dospel k záveru, že boli splnené podmienky na vyslovenie osvojiteľnosti dieťaťa, keď rodičia o dieťa od jeho narodenia nejavia záujem a zároveň dňa 07.05.2019 dali písomný súhlas na jeho osvojenie bez vzťahu k určitým osvojiteľom. V záujme maloletého H. X. S. je, aby mal vytvorené možnosti umiestnenia v náhradnej rodinnej starostlivosti, ktorá má prednostné postavenie pred ústavnou starostlivosťou.

22. Rovnako mal súd v konaní preukázané, že ani jeden z rodičov maloletého dieťaťa nemá záujem zabezpečiť maloleťmu starostlivosť, pričom u otca to vyplýva predovšetkým z okolnosti, že nie je biologickým otcom maloletého. Matka pre maloletého nezabezpečila ani len základné potreby, pričom k náprave nedošlo ani po viacerých upozorneniach zo strany sociálnej kurately. Rodičia ani biologická rodina sa o maloletého nezaujímajú a rodičia dňa 07.05.2019 podpísali vyhlásenie, ktorým súhlasili s osvojením maloletého H. X. S.Č. bez vzťahu k určitým osvojiteľom. Vzhľadom na tieto okolnosti možno konštatovať, že rodičia aj napriek predchádzajúcim upozorneniam výkon svojich rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloleťmu závažným spôsobom zanedbávajú, čím sú splnené podmienky na to, aby ich súd výkonu týchto práv a povinností pozbavil.

23. Keďže súd oboch rodičov maloletého pozbavil výkonu rodičovských práv a povinností bolo potrebné ustanoviť mu na jeho zastupovanie a spravovanie jeho majetku poručníka, pričom nakoľko sa súdu nepodarilo zistiť žiadnu fyzickú osobu, ktorá by mohla funkciu poručníka maloletého zastávať, ustanovil mu súd ako poručníka obec V..

24. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

26. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania ani jeden z účastníkov konania neuplatnil.